

Kriminaalmenetluse lõpetamise põhistamata määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	16.10.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetuse ja nimi:	abiprokurör Liis Juhalo
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24231753747
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	Xxx Xxx (ik xxxxxxxxxxxx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	21.10.2024

1.1. Käesolevas kriminaalasjas esitati Xxx Xxxile 05.11.2024 kahtlustus KarS § 121 lg 1 järgi selles, et tema 21.10.2024 kell 07.45 ajal Tallinnas aadressil Turu plats 6 tiris kannatanu Xxx Xxi vasakust käest ja lõi maas lamavat kannatanut vähemalt ühel korral rusikaga näopiirkonda. Oma tegevusega põhjustas Xxx Xxx kannatanule füüsilist valu.

1.2. Kannatanu Xxx Xxi ütlustest nähtub, et ta jalutas 21.10.2024 hommikul tööle, kui üks meesterahvas ütles „See oled sina!“ ja tuli kannatanu juurde, võttis kannatanu riietest kinni ja nõudis 200 euro tasumist. Kannatanu ei saanud aru, mis toimub ja meesterahvas lõi kannatanut rusikaga kannatanu näopiirkonda, mistõttu lükkas kannatanu meesterahvast eemale, kuid meesterahvas tõmbas kannatanu pikali. Kannatanu jäi meesterahva alla ja meesterahvas lõi kannatanut uuesti rusikaga näopiirkonda. Pärast löömist hoidis meesterahvas kannatanut veel kinni ja mõne aja pärast tõusis püsti. Kannatanu patsiendikaardist nr xxxxx nähtub, et 21.10.2024 tuvastati, et kannatanul puuduvad suust paremal ülemised kolm esihammast ja parema käe kolmandal sõrmel marrastus.

1.3. Videosalvestiselt nähtub, et 21.10.2024 haarab Xxx Xxx parema käega kinni Xxx Xxi vasakust käevarrest ja toimub rüselus. Seejärel on Xxx Xxx ja Xxx Xxx kaamera vaateväljast eemal, kuid mõne aja pärast ilmuvad nad taas kaamera vaatevälja. Kaamera vaateväljas on näha, et Xxx Xxx on pikali oleva Xxx Xxi peal istuvas asendis ja meesterahvad rüselevad kätega. Seejärel teeb Xxx Xxx parema käega löögile sarnase liigutuse Xxx Xxi näo piirkonda.

1.4. Uurija Grete Paumetsa 10.12.2024 ja 18.12.2024 koostatud õiendite kohaselt Xxx Xxi tütre Xxx Xxx sõnul ei näinud ta kaklust ja Xxx Xxx oli väitnud, et võõras meesterahvas kahjustas tema kaubikut ning Xxx Xxx nägi sündmuse toimepanemise ajal Xxx Xxit turu juures, kuid kaklust ei näinud.

1.5. Sündmuse protokoll-arvestuskaardist nähtub, et 21.10.2024 kella 07.57 paiku teatas kannatanu Häirekeskusele, et võõrad mehed peksis teda ja kannatanut löödi näkku. Xxx Xxi ja Xxx Xxi vaheline probleem oli saanud alguse eelneval neljapäeval, kui Xxx Xxx, kes sõitis kaubikuga parklast välja, ei andnud Xxx Xxxile teed. Kannatanu sõnul tema kaubikule vigastusi ei põhjustanud, kuid Xxx Xxi sõnul lõi Xxx Xxx kaubiku juhipoolset külge, mille tagajärjel tekkis kaubikule mõlk. Kannatanu ei osanud öelda, kes ja kui palju teda lõi, kuid Xxx Xxi sõnul tema kannatanut ei löönud, kuid kannatanu kukkus vastu Xxx Xxi põlve.

1.6. Kahtlustatavana ülekuulamisel selgitas Xxx Xxx, et 21.10.2024 oli ta Nõmme turu juures kaupa laadimas, kui märkas meesterahvast, kes 17.10.2024 kahjustas tema autot tekitades kaubikule mõlgi. 21.10.2024 ütles Xxx Xxx kannatanule, et vaata, mis tema tegi, mille peale kannatanu

sõimas Xxx Xxxi. Tekkis omavaheline rüselus, mille käigus kannatanu lõi Xxx Xxxi kubemesse ja nad kukkusid koos pikali. Xxx Xxx ei märganud kannatanul vigastusi.

- 1.7. Kannatanu Xxx Xxx kinnitas ülekuulamisel, et tal on välja löödud kolm hammast ning esitas tsiviilhagi varalise kahju nõudes summas 5221,00 eurot ja mittevaralise kahju nõudes summas 400 eurot. Varalise kahju ulatus tuleneb xxxxx OÜ dr Xxx Xxxi koostatud raviplaanist ja selle maksumusest. Raviplaanist nähtub, et ravi maksumus tuleneb viie hamba ravist ja dr Xxx Xxxi selgituste kohaselt, läheb kolme hamba ravi maksma 5221 eurot.
- 1.8. Käesoleval juhul leiab prokurör, et Xxx Xxxi tahtlus ei ole kaetud kannatanu hammaste kaotusega. Tahtluse tuvastamiseks tuleb hinnata, kas süüdistatav teadis (intellektuaalne külg) ja tahtis (voluntatiivne külg) koosseisupäraste asjaolude esinemist (RKKKo 3-1-1-13-07, p 12).
- 1.9. KarS § 121 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemiseks piisab igas koosseisualternatiivis ka kaudsest tahtlusest, s.t sellest, et toimepanija üksnes peab võimalikuks süüteokoosseisule vastava asjaolu esinemist ning möönab seda. Karistusõigusdogmaatikas ja kohtupraktikas on selgitatud, et kaudse tahtluse ja kergemeelsuse puhul langeb nende subjektiivse külje kahe vormi intellektuaalne element - tagajärje ettenägemine - kokku ning kaudse tahtluse ja kergemeelsuse eristamine saab toimuda üksnes voluntatiivse (tahtelise) elemendi abil. Kaudse tahtluse puhul isik küll ei pürgi otseselt tagajärje saavutamisele, kuid möönab selle saabumise võimalikkust. Kergemeelsuse puhul aga loodab isik tagajärje mittesaabumisele. Nii kaudse tahtluse kui kergemeelsuse korral tunneb toimepanija ära enda käitumises sisalduva ohtlikkuse. Kaudse tahtluse korral kiidab ta võimaliku tagajärje heaks, s.t soostub sellega. Kergemeelsuse korral aga loodab tagajärje mittesaabumisele (RKKKo 3-1-1-4-08, p 19). Seega avaldub toimepanija tahtlus KarS § 121 koosseisu realiseerimisel selles, et ta peab vähemalt võimalikuks ja möönab (KarS § 16 lg 4) kannatanule tervisekahjustuse tekitamist või valu põhjustamist.
- 1.10. Dr Xxx Xxxi vastuskirjast nähtub, et kannatanul diagnoositi tõsine parodontiit ehk Parodontitis graavis, mille tõttu võis löök kergesti põhjustada hammaste 11, 12 ja 13 kaotuse. Kuna parodontiit põhjustab luukoe kadu, vajab nimetatud kolme hamba taastamine kirurgilist sekkumist ja luumahu taastamist, mis hõlmab augmentatsiooni ja hammaste asendamist implantaatidega. Käesoleval ajal ei ole Xxx Xxxile omistatav kannatanul kolme hamba kaotust, talle diagnoositud parodontiitist põhjustatud luukoe kadu taastamist ja sellega seotud kulutusi ning sellist tagajärge ei pidanud Xxx Xxx ette nägema. Seega leiab prokurör, et mõistlik summa, mis kuulaks antud asjas hüvitamisele on 400 eurot.
- 1.11. Vastavalt KrMS § 202 lg-tele 1, 2 ja 7 võib prokuratuur kriminaalmenetluse lõpetada ja kahtlustatavale kohustused määrata, kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluskulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.
- 1.12. Xxx Xxxile esitati kahtlustus KarS § 121 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises ehk kehalises väärkohtlemises. KarS § 121 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemise eest nähakse karistusena ette rahaline karistus või kuni üheaastane vangistus. Niisiis on KarS § 4 lg 3 järgi tegemist teise astme kuriteoga, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära.
- 1.13. Prokurör leiab, et käesolevas asjas ei ole Xxx Xxxi süü ülemäära suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi. Süü ei ole suur kuritegude puhul, kus, arvestades süü suurust mõjutavaid asjaolusid, on süüd kergendavad asjaolud sisulises ülekaalus. Käesoleval juhul tuleb süü suuruse hindamisel arvesse võtta, et Xxx Xxx on varasemalt kriminaalkorras karistamata. Samuti ei ole Xxx Xxxi karistatud ka peale kõnealust juhtumit kuritegude eest ning tal puuduvad kehtivad väärteokaristused. Karistusregistri ning muude andmete põhjal ei ole alust arvata, et Xxx Xxxi puhul oleks tavapärane tülisid füüsilise vägivallaga lahendada ning samuti tuleb prokuröri hinnangul eitada vigastuste liigset tõsidust.

- 1.14. Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada asjaoluga, et lõpetamine ei ole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas üld- või eripreventiivsest vajadusest. Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Eripreventiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise. Seda hinnatakse lähtuvalt isiku varasemast karistatusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust. Üldpreventiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad. Prokurör leiab, et käesoleval juhul selliseid aluseid ei esine.
- 1.15. Avalik menetlushuvi puudub, kuivõrd Xxx Xxxile etteheidetava süüteo kriminaalõigusnormidega kaitstava õiguskorra kui üldise väärtusmastaabi riive heastamine ning tema õiguskuulekale käitumisele suunamine on prokuröri arvates võimalik saavutada ka muude vahenditega kui kriminaalkorras karistamisega ning võimalik on KarS § 56 lg 1 sätestatud üld- ja eripreventsiooni eesmärgid saavutada ja õigusrahu taastada ka ilma isikut kriminaalvastutusele võtmata. Üldpreventiivsete eesmärkide täitmise osas selgitab prokurör, et käesoleval juhul kriminaalasja lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse, kuna isik on kahtlustatavana üle kuulatud, ta on endale võtnud eripreventiivse mõjuga kohustused ning asunud neid ka täitma. Riik on niisiis isiku käitumisele operatiivselt ning üheselt mõistetavalt reageerinud ja suunanud ta õiguskuulekale teele tagasi. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale. Avalik huvi käesolevas kriminaalasjas puudub ka kaalutlusel, et kahtlustatava suhtes ei ole oodatav avalikkuse eriline usaldus.
- 1.16. Lisaks märgib prokurör, et karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistus kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa. Käesoleval juhul on prokurör veendunud, et selline vajadus puudub. Seetõttu kuulub kriminaalmenetlus lõpetamisele KrMS § 202 alusel. Xxx Xxxi puhul ei ole alust arvata, et kriminaalkorras karistamata jätmine võib tingida kuritegude toimepanemise jätkamise.

- 1.17. Mis puutub esitatud haggisse, siis märgib prokurör järgmist. KrMS § 202 lg 1 ja lg 2 p 1 kasutavad mõistet kuriteoga tekitatud kahju, mis võib erineda sellest, mis on kannatanu tsiviilhagiga esitatud nõue. Seega ei sea KrMS § 202 sõnastus menetluse lõpetamisel eelduseks, et kannatanu tsiviilhagi peaks saama tervikuna rahuldatud (Harju Maakohtu 17.10.2023 kohtumäärus 1-23-5408). Täitmata nõude osas on võimalik kannatanul kahtlustatava suhtes tsiviilkohtusse pöörduda. Lähtudes eeltoodust ning kriminaalasja materjalidest leiab prokurör, et esitatud hagi tuleb jätta läbi vaatamata. Prokurör peab põhjendatuks, et Xxx Xxx peab tekitatud kahju heastamiseks maksma kannatanule kokku 400 eurot. Kui kannatanu selle hinnangu ei nõustu, on tal õigus oma nõue esitada tsiviilkohtusse.

Juhindudes KrMS §-dest 202, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231753747 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg:

Kohustada Xxx Xxx (ik xxxxxxxxxxxx):

- 2.1. KrMS § 202 lg 2 p 1 alusel hüvitama kannatanule kuriteoga tekitatud kahju **summas 400 eurot**, mis tuleb kanda Xxx Xxxi arvelduskontole xxxxxx. Tähtajaks määrata 2 kuud alates kriminaalmenetluse lõpetamisest, s.o **16.12.2025**. Maksekorraldusest tuleb saata väljavõte hiljemalt **16.12.2025** meiliaadressile liis.juhalo@prokuratuur.ee või Põhja Ringkonnaprokuratuuri aadressil Lubja 4, Tallinn.

- 2.2. KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel pöörduma **vabalt valitud psühholoogi poole nõustamisaja broneerimiseks** ja **osalema vähemalt kahel kohtumisel**. Psühholoogi vastuvõtul käimist kinnitav(ad) tõend(id) saata e-postile: liis.juhalo@prokuratuur.ee. Tähtjaks määrata 1 aasta alates määruse koostamisest, s.o. **16.10.2026**.
- 2.3. KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel hoiduma uute kuritegude toimepanemisest. Kui Xxx Xxx paneb **1 aasta jooksul** käesoleva määruse allkirjastamisest toime mõne uue kuriteo, uuendatakse käesoleva kriminaalasja menetlus. Tähtjaks määrata 1 aasta alates kriminaalmenetluse lõpetamisest, s.o **16.10.2026**.
3. Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.
4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei kohaldata.
5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: 3 DVD ja 1 CD salvestistega asub kriminaalasja materjalide juures.
6. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: kahtlustatavalt võetud DNA-proov on edastatud EKEI-le, mis ei kuulu kustutamisele.
7. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.
8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata anda kahtlustatavale Xxx Xxx ning saata kannatanule Xxx Xxx. Kriminaalmenetluse lõpetamise määrusest teavitatakse Tervisekassat, kellel on õigus kahtlustatavalt välja nõuda kannatanu meditsiinilise abiga seotud kulud.
9. Kannatanul on õigus esitada kümne päeva jooksul alates määruse saamisest menetlejale taotlus põhistatud määruse saamiseks. Viieteistkümne päeva jooksul taotluse saamisest koostab menetleja põhistatud määruse. Põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul on kannatanul õigus KrMS § 207 lõike 3 alusel esitada kaebus Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.
10. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
11. Toimingus osaleb tõlk, kes on KrMS § 161 lõike 6 kohaselt kohustatud tõlkima kõik menetlustoimingusse puutuva täpselt ja täielikult ning hoidma saladuses talle tõlkimisel teatavaks saanud andmeid. Teda on hoiatatud, et oma ülesannetest alusetu keeldumise ja teadvalt valesti tõlkimise eest vastutab ta KarS §-de 318 ja 321 järgi.

Liis Juhalo
abiprokurör

Olen menetluse lõpetamise ja määratud kohustustega nõus: _____
(nimi, allkiri, kuupäev)